

Monique Banus
projectmanager bij
Groenservice Zuid-Holland
www.speelpolders.nl

Ravotten in de speelpolder

In zuidelijk Zuid-Holland kunnen kinderen lekker in de polders ravotten. Groenservice Zuid-Holland heeft daar vier stuks als natuurspeelplaats ingericht. De terreinbeheerder hoopt dat kinderen door de speelpolders gestimuleerd worden op eigen houtje dit oer-Hollandse landschap verder te gaan ontdekken. „Net zoals wij dat vroeger ook zelf deden.”

Tekst en Beeld Miranda Vrolijk

GZH heeft er bewust voor gekozen om van het informatiebord geen verbodsbord te maken. „De speelpolder is het terrein van de kinderen, ze mogen hier in principe alles.” Wel geeft het bord ideeën wat je allemaal kunt doen in de polder zoals het bestuderen van insecten of het waterpeil ontdekken. Ook staan er aantal gedragsregels op onder het kopje 'Hoe houden we het leuk?'.

Het bos met essen bestond al. Er zijn een paar open plekken gecreëerd en een aantal heuvels is opgeworpen om het extra spannend te maken. Daarnaast is er een brug aangelegd met een wilgenboog om het bos toegankelijk te maken.

Zodra Skye (6) en Kyte (3) samen met hun moeder in natuurspeelplaats Polderrijk aankomen, rennen ze naar het avonturenbos. Over de sloot onder de wilgenboog door gaan ze op zoek naar hun hut, die ze dagen eerder hebben gebouwd. Het verleidelijke slingertouw of de loopbrug, de 'echte' speeltoestellen, laten ze links liggen. Het bos is blijkbaar veel spannender.

Sinds 2012 ligt tussen Krimpen aan de Lek en Krimpen aan den IJssel de speelpolder Polderrijk. Het is een van de vier natuurspeelplekken die door Groenservice Zuid-Holland (G.Z-H) is aangelegd. Monique Banus, projectmanager bij G.Z-H, legt uit dat haar organisatie zo'n 13.000 ha groen in Zuid-Holland in beheer heeft, die grond is veelal eigendom van recreatieschappen, bijvoorbeeld het Natuur- en Recreatieschap

Krimpenwaard waaronder Polderrijk valt. G.Z-H zocht naar een manier om kinderen meer te laten bewegen en meer in aanraking te laten komen met de natuur. De vele polders die de organisatie beheert zijn daarvoor volgens Banus uitermate geschikt. Maar om kinderen te verleiden daadwerkelijk die polders in te gaan is tegenwoordig meer nodig dan ze alleen toegankelijk te maken. „Het lijkt heel logisch dat kinderen op eigen houtje gaan struinen in de polders, net zoals wij dat vroeger deden. Maar dat is tegenwoordig niet meer zo, je hebt meer nodig om kinderen van hun computerscherm los te scheuren.”

G.Z-H besloot om delen van polders in te richten als natuurspeelplaats. De locaties voor de speelpolders liggen allemaal aan de rand van het stedelijk gebied waar stevast veel kinderen wonen. Polderrijk

tussen Krimpen aan de Lek en Krimpen aan den IJssel op tien minuten fietsen van de beide dorpen. Hoewel met name de wat oudere kinderen deze afstand best in hun eentje kunnen afleggen, wordt deze afstand door sommige ouders als ver ervaren. „Je moet er moeite voor doen om hier te komen, maar wie hier komt, komt ook echt voor de speelpolder.” En dat ziet Banus als een voordeel. „Ook houdt het de speeldruk relatief laag waardoor het groen een kans krijgt. En je hebt hier de ruimte, zover het oog reikt, zie je andere polders. De speelpolder is niet zoals speelplekken in het stedelijk gebied strikt afgebakend. Kinderen kunnen hier meer ontdekken dan alleen de speelpolder, die houdt in principe niet op bij de grens.”

Daarnaast heeft de verre ligging nog een voordeel zoals Willeke Peterse, moe-

der van Skye en Kyte, opmerkt: „Hangjongeren vinden het ook te ver”.

Centraal thema in de speelpolder is de natte natuur. Het uiteindelijke ontwerp is een samenwerking tussen de ontwerpers van G.Z-H, een extern bureau (Bureau Sybolt Meindertsma uit Amsterdam) en de gebruikers zelf: kinderen uit Krimpen aan de Lek mochten ook hun zegje doen.

Grofweg bestaat Polderrijk uit twee delen: het natte polderdeel en het avonturenbos. In het polderdeel is naast de bestaande diepe sloot een extra ondiepe sloot gegraven. Over beide zijn diverse speelaanleidingen geplaatst – lange horizontale boomstammen of een reeks verticaal geplaatste stammen – waarmee kinderen het water kunnen oversteken.

Diverse lageregelegen plekken langs het water zijn ingeplant met riet waarin kinderen zelf hun avonturenpaden kunnen maken. Daarnaast zijn aan de kopse kanten van de sloten bloemenmengsels ingezaaid die ook gebruikt mogen worden. Ook vind je er een grote zitplek van in de lengte doorgezaagde stammen, een wilgentunnel en een insectenhotel.

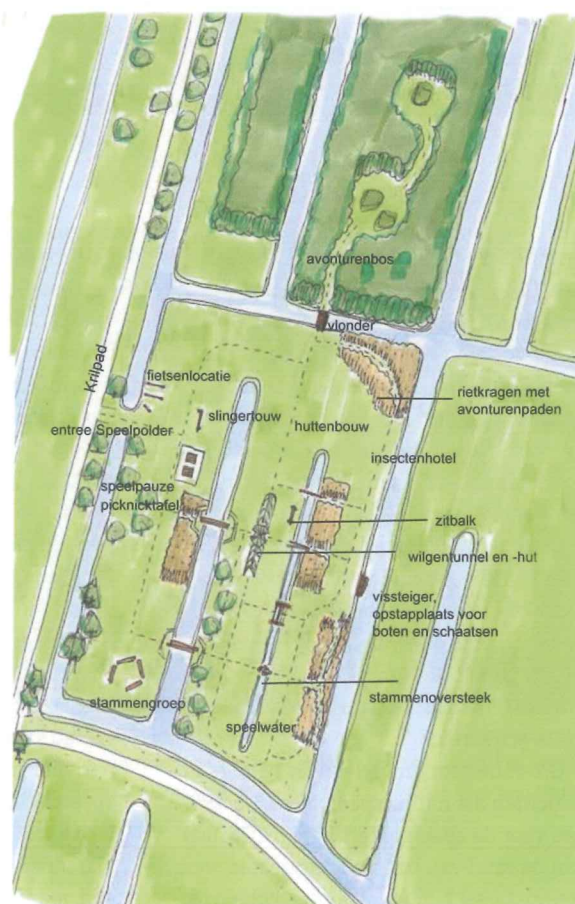
In het polderdeel staan maar twee 'echte' speeltoestellen: een slingertouw en een loopbrug. Deze toestellen kunnen eigenlijk maar op één manier gebruikt worden, ze prikkelen niet de fantasie van kinderen om een eigen spel te verzinnen. Desondanks hebben ze wel een enorme aantrekkingskracht op ze. „Die toestellen hebben we bewust neergezet om kinderen te verleiden hier te komen spelen”, legt Banus uit. „Wat je ziet gebeuren is dat kinderen eerst naar het slingertouw rennen, een paar keer heen en weer slingeren, en als ze dat zat zijn de rest van de speelpolder gaan ontdekken, die eigenlijk veel interessanter is omdat je met de natuur veel meer kan doen.”

Overall takkenbruggen

Het tweede deel van de speelpolder, het avonturenbos, bestond al. Het essenbos is echter wel toegankelijk gemaakt door een brug en er zijn wat open plekken gemaakt. Zowel in dit bos als in het polderdeel mogen kinderen hun gang gaan. „Dit is hun terrein, in principe mag alles,

ook mogen de kinderen alles gebruiken”, benadrukt Banus. Dat dit niet tegen dovemansoren is gezegd is goed te zien aan de brede diepe sloot die zowel het bos als het polderdeel 'begrenst'. In de sloot liggen op diverse plekken takkenbruggen waarmee kinderen geprobeerd hebben om naar het weiland aan de overkant te komen waar een boer een aantal koeien laat grazen. „Dat vinden we prima”, zegt Banus. Sterker nog, G.Z-H stimuleert dit actief. Zo heeft de organisatie al eens een middag georganiseerd waarbij kinderen een demonstratie kregen hoe je met een polsstok over sloten springt.

Onlangs zijn er in de speelpolder bessenstruiken aangeplant, ook vind je er bramen, Japanse wijnbessen, noten en appels. „Zodat kinderen op den duur ook kunnen eten uit de speelpolder.” Daarnaast is met de laatste NL Doet actie een insectenhotel gebouwd, ook hebben vrijwilligers in het bos een knuppelpad aangelegd. „We verzinnen elke keer weet wat nieuws, de speelpolder is nooit af”, zegt Banus. „Eigenlijk is het net een tuin: hoe ouder, hoe mooier die wordt.” <

Speelpolder Polderrijk

Eigenaar Natuur- en recreatieschap Krimpenervwaard

Locatie Tussen Krimpen aan de Lek en Krimpen aan den IJssel

Grootte circa 2 ha

Ontwerp Groenservice Zuid-Holland en Bureau Sybolt Meindertsma in Amsterdam

Aanleg Multituin en landschap in Driebruggen

Beheer Groenservice Zuid-Holland

Website www.speelpolders.nl, via deze website en op de facebookpagina van de speelpolders geeft GZH geregeld nieuwe tips hoe je de polders kunt gebruiken. Zo heeft de organisatie een lijst samengesteld met de '50 dingen die je gedaan moet hebben voor je 12e'. Met je schepnet bekijken wat er allemaal in de sloot zwemt bijvoorbeeld, jaarlingen tellen of jezelf verstoppen onder bladeren.

 Kijk voor meer foto's op: www.tuinenlandschap.nl

In het avonturenbos is onlangs samen met vrijwilligers een knuppelpad aangelegd. Dat de boomstammetjes voor een groot deel alweer door de kinderen als speel materiaal is gebruikt, is niet erg volgens Monique Banus. „Ze mogen hier hun gang gaan en alles gebruiken.”

Tijdens NL Doet op 21 maart hebben vrijwilligers het insectenhotel gebouwd. Drie scholen uit Krimpen aan de Lek en Lekkerkerk hebben elk een etage van het hotel gevuld. Voortdurend organiseert GZH nieuwe activiteiten in de speelpolder samen met bijvoorbeeld scholen, scoutingclubs en BSO's. Zo vonden er onlangs op 25 april ook Koningspelen plaats. „We willen kinderen telkens weer met de speelpolder in aanraking laten komen”, aldus Banus.

De speelpolder ligt op een kruising van fiets- en voetpaden, zodat hij goed bereikbaar is en in het zicht ligt. Om de polder zelf toegankelijk te maken is over de sloot een brede dam gelegd.

In het ondiepe slootje zijn diverse speelaanleidingen geplaatst, zodat de kinderen op verschillende manieren naar de overkant kunnen komen. De driejarige Kyte gaat op zijn knieën naar de overkant. Het slingertouw op de achtergrond is een van de twee echte speeltoestellen, die zijn dan ook door hoveniersbedrijf Multituin en landschap gekeurd geleverd en krijgen jaarlijks een herkeuring.

Vier banken van doorgezaagde boomstammen vormen een grote zitplek. Sommige scholen gebruiken de plek om lessen te geven. Ook is de plek volgens Banus geschikt voor een 'kampvuur'. Daarvoor dient echter wel zelf een vuurkorf te worden meegenomen, want open vuur is in de polder verboden. Het gras in de polder wordt beheerd als ruitgras, twee keer per jaar maaien is in principe voldoende.